NARODOWE CENTRUM KULTURY

UŁOMEK i UŁAMEK

Wiecie, że UŁAMEK – zanim został UŁAMKIEM – był nazywany UŁOMKIEM? Dopiero w drugiej połowie XIX w., żeby wyróżnić termin matematyczny, zastąpiono w tym znaczeniu wyraz UŁOMEK nowym, specjalnie w tym celu utworzonym słowem UŁAMEK. UŁOMEK przetrwał w języku, chociaż w podstawowych znaczeniach ‘odłamany kawałek czegoś’ (np. ułomek skały) i ‘fragment, wycinek’ (np. ułomek tekstu) jest już bardzo rzadko używany. Znacznie częściej pojawia się natomiast jego zaprzeczona wersja NIEUŁOMEK o znaczeniu ‘ktoś dobrze zbudowany, wysoki, potężny’. W takim użyciu stosujemy pisownię łączną: NIEUŁOMEK, np. Da sobie radę, przecież zuch i nieułomek z niego. Tradycyjny zapis rozdzielny zachował się natomiast we frazeologizmie [ktoś] TEŻ / TAKŻE NIE UŁOMEK, np. Dziewczyna jak malina, a tyś też nie ułomek!